

"THE KURDS AND THE ARMENIAN QUESTION 1877-1920"

Posted on December 20, 2014 by Keghart



Category: [Opinions](#)



The below book review is the abridged English adaptation of [the Armenian original](#) that appeared in "Zartok" social-political daily in Beirut, Lebanon, December 3, 2014. We present it to Keghart.com readers as illustration of Turkey's and of its cronies continued propaganda campaign to falsify the historical facts of the "Armenian Question" and the Genocide of Armenians.

By Hovsep Artinian, Beirut

"The Kurds and the Armenian Question 1877-1920", by Iraqi-Kurd Dr. Hekar Taher Tawfik, was published lately in Beirut, Lebanon, jointly by the "Dar El Farabi" Publishing House of Beirut and the "Aras" publishing house of Erbil, the capital of Iraqi Kurdistan. Tawfik was born (1977) in Duhok in Iraqi Kurdistan and most of his education has been at local institutes with history as his main subject. He received his Ph.D. in 2012 from the University of Duhok. He is in the humanities section of the faculty of literature in Zakho University.

The below book review is the abridged English adaptation of [the Armenian original](#) that appeared in "Zartok" social-political daily in Beirut, Lebanon, December 3, 2014. We present it to Keghart.com readers as illustration of Turkey's and of its cronies continued propaganda campaign to falsify the historical facts of the "Armenian Question" and the Genocide of Armenians.

By Hovsep Artinian, Beirut

"The Kurds and the Armenian Question 1877-1920", by Iraqi-Kurd Dr. Hekar Taher Tawfik, was published lately in Beirut, Lebanon, jointly by the "Dar El Farabi" Publishing House of Beirut and the "Aras" publishing house of Erbil, the capital of Iraqi Kurdistan. Tawfik was born (1977) in Duhok in Iraqi Kurdistan and most of his education has been at local institutes with history as his main subject. He received his Ph.D. in 2012 from the University of Duhok. He is in the humanities section of the faculty of literature in Zakho University.

At first glance, his educational pursuits seem to have been interesting, but the reader's opinion changes after reading the book. On the back cover we read: "This book is a scientific study in modern history reflecting what is known as 'The Eastern Question' and in particular the well-known 'The Armenian Question', which emanated during the turbulent period of the Ottoman State at the end of the 19th century and after the beginning of the First World War. This book is the author's doctorate thesis, which received an exceptional appreciation in 2012."

It goes on to say: **"The Kurdish-Armenian relation is the most important buckles of the Armenian**

Question, which is difficult to grasp, if there is no clear sight to the nature of the Kurdish Armenian relation, which is prescribed by a conflict between Armenians and Kurds on a geographical area called Western Armenia by the Armenians, while the Kurds consider it as their first native land known as Turkish Kurdistan" (our highlights).

In the next paragraph, the author tackles the internal and exterior facets of the Armenian Question as well as Armeno-Kurdish relations before and after the birth of the Armenian Question and up to 1920. According to the author, the Armenian Question has not been studied in detail and that his study is based upon first-rate sources.

In the next paragraph he expresses his second main idea, which is the reason behind the publication of the book: **"The chapters of this book explain an important point, which is that the Armenians were not the only victims at that time, but what happened to the Kurds is not less than the sufferings of the Armenians and sometimes it was even more. Nevertheless the sufferings of the Kurds are totally unknown contrary to those of the Armenians, which presently are taught in famous international universities."** (our highlights).

The explanation given in Hokay's book are the inverted analogies of the explanations in Arabic on the cover of the book **"The policy of the Ottoman State in Western Armenia and the Position of Big Nations Towards the Armenian Question During the Last Quarter of 19th Century and the First Quarter of 20th Century"** authored by the Lebanese historian Dr. Saleh Zahreddin and was presented in Yerevan State University (Armenia) as his doctorate thesis. The book was published in Beirut in 1996 and faced severe attacks by the Turkish Embassy. The assault peaked with warnings to Dr. Zahreddin. These were in vain because the book was republished (2010) in Arabic in Lebanon, with additional explanation by the Armenian Catholicosate of Cilicia.

It is important to point out that the period under study in Hokay's book is similar to that of Dr. Zahreddin's book. The method of presentation, form and sequence of the subjects is a copy of it, specially regarding inverted meaning and distorted information. In her speech Dr. Souad Hassan Jawadi of Duhok University tries to impress readers by the Kurdish-Armenian relations discussed in Hokay's book. Inadvertently, her speech reveals the real purpose behind the book's publication, which is based upon made-up history similar to that of fraudulent Turkish "scientific history". The purpose of all this is to introduce an artificial similarity between the "national" aims of the Armenian and Kurdish nations by inducing the idea of interference by Britain, France and Russia agents. Dr. Jawadi tries to conclude that the above-mentioned and other international powers will surely again exploit any situation according to their needs and political convenience.

Hereafter, the author lays his argument "scientifically" pointing out that the above mentioned geographical area is Kurdistan and that the Armenians and the Turks have already had their say about the Armenian Question and there is nothing to add in that respect, except certain details. The aims of the author are easy to understand. At the end of the preface, the author thanks Dr. Souad

Hassan Jawadi, who had carried out the work in addition to a group of specialists whose names are mentioned and who have contributed their valuable advice in the achievement of such a "scientific" work...

Following the above the author "discusses" the Armenian Kurdish relations over hundreds of pages, where the idea that the Kurds are the native people of the land and the Armenians merely living in their "imaras" (provinces) is emphasized. In hundreds of pages facts are inverted and historiography is made-up in the well-known notorious Turkish style. The Kurds allegedly suffered more than the Armenians.

The bibliography, which comprises sources in several languages except Armenian, although it includes sources in other languages authored by Armenians. It is worth noting that you will find the names of Turkish and Western anti-Armenian authors such as Gunter Levi, Kamouran Gurin, Mim Kemal Eokeh, Justin McCarthy, Salahi Soniel, Stanford Shaw, Turkaya Atayeov, Yusuf Halajoghlu... The fraudulence of these authors was exposed by historians led by the famous Armenian historian John Giragossian. Presently, that unveiling duty is carried out mainly by historian Armen Ayvazyan.

The publication of this book in Arabic with Turkish-Kurdish style of perversions is aimed directly at undermining the significance of the centenary of the Armenian Genocide. It carries certain political intentions, but comes this time not directly from the Turkish foe but indirectly by a stab in the back of Armenians by a Kurd, so as to arouse doubts about the Armenian Genocide and create an equivalency to the Armenian Question in claiming of lands, even at the expense of impeccability of the Kurds and presenting them as victims who suffered more than the true victim.

At this juncture, let's take into consideration that nowadays the three-week annual Arabic Book Exhibition-Sale, which takes place in Beirut, is the most famous such event in the Arab world. As well, the publisher of the book, Dar El Farabi, is considered the top Arab publisher. During the exhibition-sale, meetings take place with the participation of Arab intellectuals to discuss newly-published works. If we can visualize that during one such meeting Hokay's book is discussed among the Arab intellectuals, who would then accept it as a "scientific work", it would become clearer to us the intentions of such a publication: a publication urging Arab individuals, intellectuals, and media to recognize and acknowledge anti-Armenian inverted facts. The author's target is clear. It is to strike the Armenian Cause in the Arab world.

Another important point of deception is the naming of the co-publication house in Irbil "Aras". The name clearly explains the anti-Armenian Turkish ploy, because "Aras", the Armenian publishing house in Istanbul, publishes Armenian and Turkish books, and has great acceptance outside Armenian circles. Through its deceitful "Aras" name Turkish propaganda tries to cover its face with Kurdish mask, so as to drive a wedge between Armenians and Kurds.

Հայոց Ցեղասպանութեան 100 Ամեակին Ընդառաջ

Յոզեֆ Արթինեան , "Չարթոնք", Պէյրուք, 3 Դեկտեմբեր 2014

Չգո՛յժ, "թրքական ստայոյ քարոզչութիւնը իր հակահայկականութիւնը կրկին քրտական դիմակով կը փորձէ յաջողնել, սեպ խրելով հայոց եւ քիւրտերու միջեւ:"

Վերջերս Պէյրուքի մէջ լոյս տեսաւ Իրաքեան Քիւրտիստանէն դուրս. Հոքար Թահր Թաուֆիքի "Քիւրտերը եւ Հայկական Հարցը 1877-1920" արաբալեզու 822 էջնոց աշխատութիւնը, "Տար էլ Ֆարապի" հրատարակչատունէն, որ Լիբանանի Համայնավար Կուսակցութեան հովանաւորութիւնը ունի:

Ըստ գիրքին վերջին կողքին վրայ տրուած տուեալներուն, հեղինակը 1977ին ծնած է Իրաքեան Քիւրտիստանի Տահոք քաղաքը, իր ծննդավայրի համալսարանին գրականութեան բաժնի պատմութեան մասնաճիւղը աւարտած է 1999ին, իսկ Արաբիի Սալահէտտինի համալսարանէն քրտական արդի պատմութեան գծով մագիստրոսի աստիճանին տիրացած է 2004ին, ապա Նոյն Նիւթով դոկտորականի տիրացած է կրկին Տահոքի համալսարանէն 2012ին: Այժմ Չախոյի համալսարանի մարդասիրական բաժնի գրականութեան բաժանմունքին մէջ կ'աշխատի եւ իր մասնագիտական Նիւթին շուրջ բազմաթիւ ուսումնասիրութիւններ ունի:

Առաջին հայեացքով ուշագրաւ եւ հետաքրքրական կը թուի այս հրատարակութիւնը. դժբախտաբար ի դերեւ կ'ելլեն մեր մտածումները: Արդարեւ Նոյն այդ կողքին վրայ, հեղինակին կենսագրականէն առաջ գիրքին մասին տրուած բացատրութեան մէջ կը կարդանք. "Այս գիրքը գիտական աշխատութիւն է արդի պատմութեան մէջ արտացոլուած այն ինչին, որ կը կոչուի Արեւելեան Հարց անուամբ, անոր ճանչցուած ճիւղերէն մէկուն մասին, որ Հայկական Հարցն է եւ որ ծագում առաւ օսմանեան պետութիւնը փոթորկած դէպքերու ընթացքին՝ 19րդ դարու վերջաւորութեան ու Նոյնիսկ Առաջին Համաշխարհային Պատերազմէն ետք: Այս գիրքը դոկտորական թեզն է հեղինակին, որ բացառիկ գնահատական ստացաւ 2012ին":

Ապա կը շարունակուի. "Քիւրտերու եւ հայերու յարաբերութիւնը կարեւորագոյն օղակներէն է Հայկական Հարցին եւ դժուար է հասկնալ այդ Հարցը, եթէ յստակ հայեացք չկայ քիւրտ-հայկական յարաբերութեանց շուրջ, որ **կը բնորոշուի հայերու եւ քիւրտերու միջեւ պայքարով աշխարհագրական տարածքի մը համար, զոր հայերը Արեւմտեան Հայաստան կը կոչեն իսկ քիւրտերը զայն իրենց առաջին բնօրրանը կը նկատեն, որ Հիւսիսային Քիւրտիստանն է եւ այժմ ծանօթ է Թուրքիոյ Քիւրտիստան անուամբ" /ընդգծումը ինձմէ, Յ.Ա./:**

Յաջորդ պարբերութեամբ գիրքին բովանդակութեան մասին հակիրճ տեղեկութիւն մը տալէ ետք, թէ ան կ'ընդգրկէ Հայկական Հարցին ներքին եւ արտաքին երեսներն ու հայ-

քրտական յարաբերութիւնները՝ անոր ծագումէն առաջ ու յետոյ մինչեւ 1920, որոնք ըստ իրեն շատ մանրամասնօրէն չեն ուսումնասիրուած նախապէս եւ որոնց համար առաջնակարգ աղբիւրներ օգտագործուած են... յաջորդ պարբերութեամբ կը տրուի այն հիմնական միտք բանին, որ երկրորդ բուն պատճառն է այս գիրքին լոյս ընծայման, ուր կ'ըսուի. **"Այս գիրքին գլուխները լոյս կը սփռեն շատ կարեւոր կէտի մը վրայ որն է, թէ հայերը միակ զոհերը չէին այդ ժամանակ, այլ ինչ որ պատահեցաւ քիւրտերուն պակաս չէր հայոց տառապանքէն ու շատ անգամներ աւելիով էր, սակայն քրտական տառապանքները բոլորովին ծանօթ չեն հակառակ հայոց տառապանքներուն, որ այժմ կ'ուսուցանուի համաշխարհային հռչակաւոր համալսարաններու մէջ"** /ընդգծումը ինծմէ, Յ.Ա./:

Ի դէպ գիրքին մասին տրուած այս բացատրութիւնները շրջուած նմանակումներ են, լիբանանցի պատմաբան Սալէի Չահրետտիի երեւանի մէջ պաշտպանած դոկտորական թեզին՝ "Օսմանեան Կառավարութեան Քաղաքականութիւնը Արեւմտեան Հայաստանի Մէջ եւ Մեծ Տերութիւններու Դիրքորոշումը Հայկական Հարցին Մէջ /19րդ Դարու Վերջին Քառորդ- 20րդ Դարու Առաջին Քառորդ/" վերնագրով, արաբերէնով հրատարակութեան, որ լոյս տեսած էր Պէյրութի մէջ 1996ին եւ սուրիներով դիմաւորուած այստեղի թրքական դեսպանատան կողմէ, մինչեւ իսկ հեղինակին ազդարարութիւն ուղղելով. բայց ապարդիւն, որովհետեւ հեղինակին համամտութեամբ եւ յաւելումներով, կրկին արաբերէնով լոյս տեսած էր այս գործը Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան կողմէ 2010ին:

Ի դէպ ուշագրաւ է նաեւ դոկտ. Թաուֆիքի գիրքին ընդգրկած ժամանակաշրջանը, որ լիբանանցի պատմաբանին աշխատութեան նոյն ժամանակաշրջանն է, իսկ գիրքին նիւթերուն ներկայացման ձեւն ու հերթականութիւնն ալ Ս. Չահրետտիի գիրքին նմանակումն է, անշուշտ շրջուած ձեւով եւ բազմաթիւ խեղաթիւրումներով:

Իբր թէ քիւրտ-հայկական առնչութիւնները քննարկող այս գիրքին հետապնդած պատմաշինական նպատակը՝ ի յայտ կու գայ անոր ներկայացման խօսքէն, ստորագրուած Տահոքի համալսարանէն դոկտ./ուհի/ Սուատ Հասան Ժաուատի կողմէ, ուր թրքական կեղծ պատմա"գիտականութեան" նմանակութեամբ՝ հաւասարեցում կը մտցուի հայոց եւ քիւրտերու "ազգային" ձգտումներուն միջեւ, հայոց ցոյց տալով արեւմտեան ուժերու՝ Բրիտանիոյ, Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ դրդումով գործողներ եւ այդ հարցը այժմ ալ ըստ անհրաժեշտութեան՝ վերոնշեալ ու այլ ուժերու կողմէ ըստ ժամանակի քաղաքական պահանջին արծարծուելով օգտագործուելու համար:

Այնուհետեւ իր յառաջաբանին մէջ հեղինակը "կը հիմնաւորէ" իր թեզը, "գիտականօրէն" ցոյց տալով, որ այդ աշխարհագրական տարածքը քիւրտիստան է, եւ թէ Հայկական Հարցին մասին հայերն ու թուրքերը ընդհանուրին մէջ իրենց խօսքը ըսած են եւ յատուկ նոր ըսելիք չկայ այդ գծով, բացի հաւանական որոշ մանրամասներէ...: Հասկցէք եւ եզրակացուցէք այս միտքին նպատակակետը: Այս յառաջաբանին վերջաւորութեան

հեղինակը շնորհագրություն կը յայտնէ վերոնշեալ դոկտ./ուշի/ին, որ յանձն առած է այս աշխատութեան ղեկավարումը եւ խումբ մը դոկտորներու /անունները նշուած են/, որոնք իրենց արժեքաւոր խորհուրդներով օժանդակած են այս գործին գիտականութեան ձեռքբերման...:

Անկէ ետք հարիւրաւոր էջերու վրայ "կը քննարկուին" հայ քրտական յարաբերութիւնները, ուր կը "հիմնաւորուի" քիւրտերու տեղաբնիկութիւնը եւ հայոց բնակիլը քրտական իմարաներու /Նահանգներու/ մէջ...: Այս հարիւրաւոր էջերու մէջ իրողութիւնները շրջուած ներկայացնելուն եւ ալա թրքական պատմաշինութեան, ուր քիւրտերը երբեմն հայերէն աւելի անիրաւուած կ'ըլլան կը յաջորդէ բազմաթիւ լեզուներով օգտագործուած աղբիւրներու ցանկը ուր հայերէնով աղբիւրներ չկան բայց հայ հեղինակներու օտար լեզուներով աշխատութիւններ կը նշուին: Նկատառելի է պարագայ մը. հոն կը հանդիպինք այնպիսի թրքական եւ արեւմտեան հակահայկական կեղծ եւ ուրացող պատմագիտական հեղինակներու անուններուն, ինչպիսին են Կունթըր Լեւի, Քամուրան Կիւրիւն, Միւմ Քեմալ Եօքէ, Ճասթին Մըքարթի, Սալահի Սոնիէլ, Սթանֆորտ Շօ, Թուրքաեա Աթաեով, Եուսուֆ Հալաճօղլու..., որոնց կեղծիքները ատենին լաւապէս բացայայտեցին /գլխաւորութեամբ հայրենի պատմաբան եւ քաղաքագետ Ճոն Կիրակոսեանի/ ու այժմ ալ կը բացայայտեն որոշ պատմաբաններ /մանաւանդ ամերիկեանը գլխաւորաբար Արմէն Այվազեանը/:

Թրքաքրտական հակահայկան խեղաթիւրումներով յստակ նպատակաւորողութեամբ այս գիրքին արաբերէնով այժմ լոյս ընծայումը` Հայոց Յեղասպանութեան հարիւրամեակի սեմին, անշուշտ որ քաղաքական բացորոշ նպատակ կը հետապնդէ, բայց այս անգամ ոչ թէ ուղղակի թշնամիին` Թուրքիոյ կողմէ, այլ անուղղակիօրէն հայոց թիկունքէն հարուածելով քիւրտերու կողմէ, որպէսզի Հայոց Յեղասպանութիւնը փորձուի կասկածի տակ առնել ու համազօրը ստեղծուի հայկական մանաւանդ հողային պահանջատիրութեան, ինչու չէ այս պարագային նաեւ ոչ միայն անմեղացնելով քիւրտերը, այլ նոյնիսկ տեղ-տեղ զանոնք զոհէն աւելի զոհ ցոյց տալով...: Մէկ քարով բազմաթիւ թռչուններ հարուածելու թրքասիոնական խորամանկութիւն:

Այս բոլորին վրայ ալ եթէ նկատի ունենանք այն իրողութիւնը, որ արդէն Պէյրութի մէջ բացումը կատարուեցաւ ամենամեայ արաբական գիրքի ցուցահանդէս-վաճառքին, որ արաբական աշխարհի ամենահռչակաւոր գիրքի տօնավաճառներէն է եւ կը տեւէ երեք շաբաթներ, ուր լայն մասնակցութիւն կ'ունենայ այս գիրքը լոյս ընծայող "Տար Էլ Ֆարապի" հրատարակչատունը, /որ ի դէպ այս տարի Արաբական Միացեալ Էմիրութեանց մէջ, աշխարհի չորրորդը համարուող Շարժայի գիրքի ցուցահանդէսին, արաբական հրատարակչատուներու մէջ առաջինը ճանչցուեցաւ/, որուն ընթացքին զանազան մտաւորական հաւաքներ կը կայանան, արաբ մշակութային անձնաւորութիւններու ալ մասնակցութեամբ եւ նոր ընծայուած գիրքեր կը քննարկուին ու կը մակագրուին հեղինակներուն կողմէ, եթէ այս գիրքին ալ հեղինակին

Անրկայուրթեամբ այդպիսի երեկոյի մը ընթացքին տեղ յամուկացուի ու արաբ մշակութասեր հասարակութիւնը այս գիրքը ընդունի իբր գիտական մօտեցումով աշխատութիւն, աւելի եւս յստակ կ'ըլլայ թիրախին՝ հայոց պահանջատիրութեան անուղղակի հարուածելու հիմնական նպատակը...:

Ուշադիր պետք է ըլլալ նման խաղերէ ու անգիտակցօրէն եւ անխոհեմաբար պետք չէ շլանալ այսպիսի վերնագիր ունեցող գիրքերէ ու իյնալ լարուած ծուղակին մէջ, ինչպէս որ եղաւ վերջերս Երեւանի մէջ, երբ Նոյն հակահայկական թէզերը առաջ քաշող թուրքաքիւրտ հեղինակ մը՝ Իսմայիլ Պեշիկճիին մեծարուեցաւ, այդ ալ Հայաստանի Ազգային Ժողովի երեսփոխան Արագած Ախոյեանի եւ Երեւանի Պետական Համալսարանի ռեքտոր /տնօրէն/ պատմաբան Արամ Սիմոնեանի կողմէ, եւ երբ եղածին դէմ հարց բարձրացաւ... Նախ փորձ եղաւ առաջինին կողմէ հակազդելու, ապա... քար լռութիւն:

Ձայլամային մօտեցումով այսպիսի հարցեր չեն լուծուիր, որովհետեւ հակազգային վնասը արդէն կատարուած կ'ըլլայ, ինչպէս որ եղաւ Երեւանի մէջ...: Հիմա ինչպէ՞ս եւ ո՞վ պիտի պատասխանէ այս գիրքին, որպէսզի լուսաբանուի արաբական հանրային՝ գոնէ մտաւորականութեան կարծիքը:

Ժամանակին գրքոյկ մը լոյս տեսած էր "Չգոյշ Սիոնիզմ Է" վերնագրով, Նոյնին հետեւողութեամբ ահազանգեցը՝ Չգոյշ Սիոնա-Փանթուրքիզմ Է... Նոր դիմակով՝ քրտականով:

9 Դեկտեմբեր 2014

ԿԱՐԵՒՈՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ

գրութեանս մէջ նշած էի, թէ վերոնշեալ գիրքը լոյս տեսած է լիբանանեան "Տար Էլ Ֆարապի" հրատարակչութեան կողմէ: Սակայն այդ գիրքին համահրատարակիչ է նաեւ՝ Իրաքեան Քիւրտիստանի մայրաքաղաք Իրպիլի մէջ գործող "Արաս" հրատարակչատունը: Այս մէկը կարելոր է ոչ միայն մատենագիտական առումով, այլ... քաղաքական ու թրքական հակահայկական գործընթացի բացայայտումով նաեւ, որովհետեւ "Արաս" անունով հայկական հրատարակչատունը կը գործէ Պոլսոյ մէջ, հայկական գրական թէ այլ բնոյթի գիրքեր թրքերէնով եւս լոյս ընծայելով, որուն հրատարակութիւնները մեծ ընդունելութիւն գտած են հայկական շրջանակներէ դուրս ալ, եւ որ այս տարի կը տօնէ իր հիմնադրութեան... 20 ամեակը:

Այս քայլով թրքական ստայոյ քարոզչութիւնը իր հակահայկականութիւնը կրկին քրտական դիմակով կը փորձէ յաջողցնել, սեպ խրելով հայոց եւ քիւրտերու միջեւ: Կը կրկնեմ վերոնշեալ յօդուածիս վերջին տողը. "Չգոյշ Սիոնա-Փանթուրքիզմ Է... Նոր դիմակով՝ քրտականով":

Յոզսէդ Արթիսեան

